

Tudományos folyóiratok és teljes szövegű adatbázisok

részlet **Sam Brooks**

EBSCO Publishing című tanulmányából

Fordította: Hegyközi Ilona

Forrás: <http://www.ki.oszk.hu/ebSCO/adatbazisok.html#business>

Az utóbbi három évben több előrelépés történt az információterjesztés területén a teljes szövegű adatbázisok révén, mint e források egész korábbi története során. A teljes szövegű adatbázisokkal kapcsolatos minden korábbi elképzelést el kell felejteni. Új megközelítésre van szükség, és érdemes is új szemlélettel fordulni feléjük.

Lektorált folyóiratok

Honnan van az EBSCO-nak ennyivel több lektorált (tudományos) folyóirata, mint bármely más adatbázis-előállítónak? A válasz meglehetősen egyszerű. Az EBSCO a világ legnagyobb előfizetési ügynöksége, és mint ilyen, részt vállal a tudományos kiadók legfontosabb vállalkozásában, a folyóirat-előfizetésekben. Az adatbázisokban való részvétel a kiadók számára másodlagos bevételi forrást jelent, ezért minden kiadó nagyon óvatos ebben a tekintetben, és nem akarja veszélyeztetni jól bevált üzletét olyan cégekkel, amelyek nem osztják meg vele a pénzügyi kockázatot az illető vállalkozásban. Ily módon, hogy elejét vegyék minden szemrehányásnak az előfizetések törlését illetően, általában nem dolgoznak olyanokkal ezen a területen, akik nem előfizetési ügynökségként működnek. Mivel az EBSCO a teljes szövegű adatbázisok forgalmazói közül az egyetlen, amely egyben előfizetési ügynökség is, teljes szövegű adatbázisai az egyetlenek, amelyek az effajta folyóiratokat tartalmazzák.

A "lektorált" folyóiratok szakértői testületet működtetnek, amelynek tagjai minden cikket megszerkesztnek, tartalmának pontosságát megjelenése előtt ellenőrzik. Ez másfajta szerep, mint amit más periodikumok szerkesztői betöltenek. Ennek eredményeképpen azok a cikkek, amelyek lektorált folyóiratokban jelennek meg, lényegesen megbízhatóbbak a kutatások szemszögéből. A Journal of Academic Librarianship 2001. júliusi számában a "PERSPECTIVES: Integration of information resources and collection development strategy" című cikk bepillantást enged abba, miért értékesek a teljes szövegű adatbázisokban szereplő lektorált folyóiratok. "A lektorált tartalom mennyiségét látva egyszerűen fel lehet mérni, hogy az adatbázisban szereplő tudományos dokumentumok mennyire színvonalasak. Bár a tudományos tartalom nincs teljes egészében lektorálva, ez mindenképpen jó kiindulási alapot jelent ahhoz, hogy megállapítsuk egy tudományos tájékoztatási forrás értékét". Ezeknek a folyóiratoknak a publikálása általában költséges dolog, ezért rendszerint a megvásárlásuk is sok pénzbe kerül. Az ASP sok könyvtár számára az egyedüli megoldást jelenti arra, hogy e folyóiratok közül néhányat intézményében elérhetővé tegyen.

2002 márciusában az ASP 2444 teljes szövegű, lektorált folyóiratot tartalmaz. Ez a szám nem tűnik meglepőnek egészen addig, amíg rá nem mutatunk, hogy a többi adatbázis egyike sem tartalmaz ezernél több teljes szövegű, lektorált folyóiratot.

PDF formátum

Az EBSCO a tudományos (köztük a természettudományi-műszaki-orvostudományi és puha tudományi) és üzleti folyóiratok teljes szöveges formátumaként főként a PDF-et használja. Ezeknél a kiadványoknál, ahol csak lehet eredeti (kereshető) PDF-et igyekszünk biztosítani. Ahol ez nem áll rendelkezésre, de képek szerepelnek a folyóiratban, az egyes számokat színesen szkenneljük. A csak szöveges folyóiratokat, amelyek eredeti PDF-ben nem állnak rendelkezésre, fekete-fehérben szkenneljük. Azért választottuk a PDF-et e kiadványok elsődleges formátumának, mert erre van szükség ahhoz, hogy a tudományos képleteket és egyenleteket, diagramokat, ábrákat és grafikonokat, klinikai felvételeket stb. helyesen meg lehessen jeleníteni. Az

EBSCO az összes többi adatbázis-forgalmazónál jóval több folyóiratot kínál PDF-ben, és szintén sokkal többet eredeti (kereshető) PDF-ben és színesben szkennelt PDF-ben.

Az ASP másik nem megszokott, előnyös vonása, hogy az Egyesült Államokon kívül publikált teljes szövegű folyóiratokat bocsát rendelkezésre (legtöbbször PDF-ben). A legtöbb teljes szövegű adatbázis nagyon korlátozottan fedi le a nem amerikai kiadványokat. 2002 márciusában az ASP 1670 USA-n kívüli teljes szövegű folyóiratot tartalmazott, amelyek legnagyobb része (1362) három országból származott: az Egyesült Királyságból, Hollandiából és Németországból. Emellett 74 cím származik a skandináv országokból és 58 Svájcban. Van néhány folyóirat keletebből is, több mint egy tucat a Cseh Köztársaságból, Észtországból, Lengyelországból és Szlovéniából. Ez azért fontos, mert a többi teljes szövegű adatbázis nem tartalmaz tudományos folyóiratokat ebből a régióból. Az EBSCO azt tervezi, hogy ezeken a területeken bővíti lefedését.

A magyar országos felhasználási szerződés keretében szolgáltatott EBSCO adatbázisok

Az amerikai EBSCO Information Services vállalatnak két ágazata ismert a magyar könyvtárosok körében: az EBSCO Subscription Services nyomtatott folyóiratok előfizetési ügynökségeként működik, az EBSCO Publishing EBSCOhost nevű szolgáltatása pedig bibliográfiai és teljes szövegű adatbázisokat kínál, valamint egyéni elektronikus folyóirat-előfizetésekkel foglalkozik.

A magyar könyvtárak az EBSCOhost keresőrendszeren keresztül a következő angol nyelvű folyóirat-adatbázisokhoz kapnak hozzáférést:

ACADEMIC SEARCH PREMIER (ASP)

A világ legnagyobb tudományos, multidiszciplináris, teljes szövegű adatbázisa, elsősorban felsőoktatási-kutatási intézmények részére. Az ASP különösen nagy számú szakértői bírálattal készült (angolul: peer-reviewed) folyóiratot tartalmaz,

sok esetben olyan forrásokból, amelyek más adatbázisokban nem található meg. Ez a folyóiratgyűjtemény a legkülönbélebb tudományterületeket fedi le: humán és társadalomtudományok, oktatás, informatika, fizika, kémia, orvostudomány stb.

- Az adatbázisban összesen 7962 folyóirat cikkeinek referátumai és indexe található meg
- Ebből a teljes szövegű folyóiratok száma 4007
- A lektorált teljes szövegű folyóiratok száma 3105
- 100-nál több folyóirat feldolgozottsága 1975-ig vagy ennél is régebbi kiadási évig megy vissza
- A cikkek a legtöbb esetben pdf formátumban is olvashatók

BUSINESS SOURCE PREMIER (BSP)

A BSP a világ legnagyobb teljes szövegű üzleti adatbázisa. Több mint 2500 folyóirat **teljes szövegét** tartalmazza. Ez az adatbázis szintén soha nem látott mennyiségben kínál teljes szövegű folyóiratokat az Egyesült Államokon kívülről. A BSP 795 teljes szövegű, USA-n kívül kiadott folyóiratot tartalmaz, amelyek túlnyomó része (688) három országból származik: az Egyesült Királyságból, Hollandiából és Németországból. Emellett teljes szövegű folyóiratokat szolgáltat Svájcban, Belgiumból, Franciaországból, Norvégiából, a Cseh Köztársaságból és Szlovéniából. Az EBSCO azt tervezi, hogy ezeken a területeken bővíti lefedését.

A BSP különösen erős a **számvitel, a közgazdaság-tudomány, a pénzügy, a menedzsment, a marketing, a vezetési tájékoztatási rendszerek, a gyártás-logisztika és a közigazgatás** területén. A BSP az egyedüli lehetőség arra, hogy az egyetemek az egész intézményre kiterjedő elektronikus hozzáféréshez jussanak e tudományterületek sok vezető folyóiratához, köztük a *Harvard Business Review*-hoz.

Ez az adatbázis elsősorban üzleti profilú oktatási intézmények és szakkönyvtárak részére készült. A BSP olyan vezető üzleti folyóiratokat tartalmaz, mint a Harvard Business Review, Administrative Science Quarterly,

Academy of Management Journal, Academy of Management Review, Industrial & Labor Relations Review, California Management Review, Journal of Management Studies, Journal of Marketing, Journal of Marketing Research (JMR), Journal of Marketing Management, Journal of International Marketing, Journal of Advertising, Journal of Personal Selling & Sales Management. A BSP-ben megtalálhatók az Economist Intelligence Unit (EIU), a Global Insight, az ICON Group és a CountryWatch országok szerinti gazdasági jelentései is.

- Az adatbázis összesen 4128 folyóirat cikkeinek referátumait és indexét tartalmazza
- Ebből a teljes szövegű folyóiratok száma 3294
- A lektorált teljes szövegű folyóiratok száma 1032
- Több mint 1000 folyóirat nem lelhető fel más adatbázisokban
- A BSP tartalmazza a Regional Business News adatbázist is, amely átfogó, teljes szövegű válogatást nyújt 75 amerikai városi és regionális üzleti napilapból és folyóiratból.

További információ angol nyelven és a folyóiratok jegyzéke:

<http://www.epnet.com/academic/bussourceprem.asp>

KERESÉS AZ ADATBÁZISBAN

I. Keressünk témára

Téma: pl.: marketing kommunikáció

1. lépés: <http://search.epnet.com>
2. lépés: válasszunk adatbázist: **Business Source Premier**
3. lépés: válasszuk a haladó keresést: **Advanced Search**
4. lépés: kulcsszóra keresünk: **keyword**
5. lépés: teljes szöveget keresünk: **Full Text**

The screenshot shows the EBSCO Business Source Premier search interface. The search term "MARKETING AND COMMUNICATION" is entered in the "Find" field. The "Advanced Search" option is selected. The "Limit your results" section is expanded, showing various filters. The "Full Text" checkbox is checked. The "Document Type" dropdown menu is open, showing "Article" selected. The "Search" button is highlighted with a red arrow.

6. lépés: cikket keresünk: **Article**
7. lépés: keresés (oldal tetején találd)
FIND: marketing and communication v. marketing communication
8. lépés: **SEARCH** (KERESÉS)

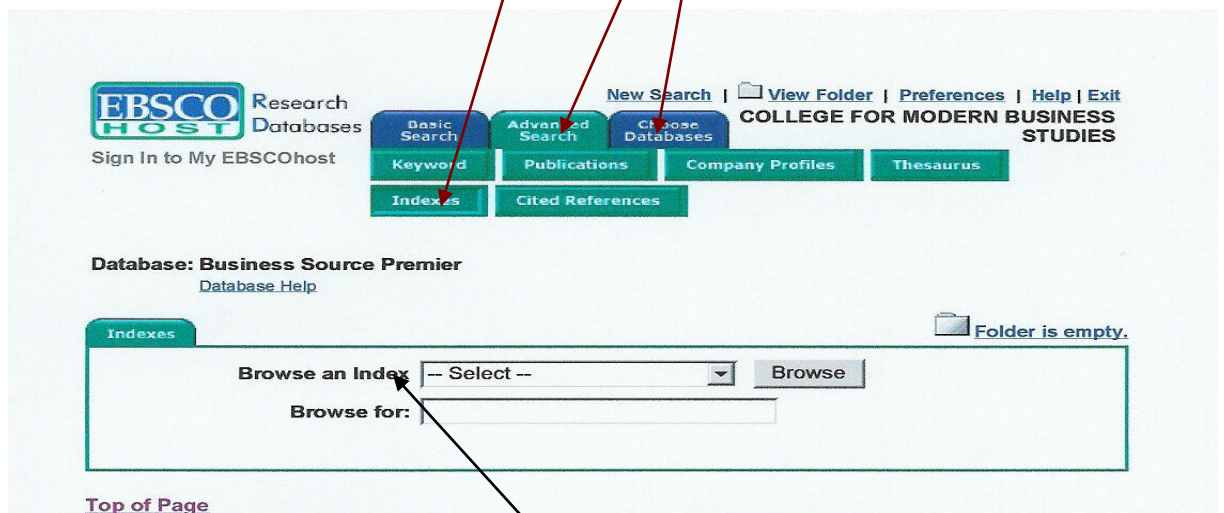
9. lépés: megjelenik a találati lista (Ha a címre kattintasz, akkor a cikkről kapsz információt. A cikket a PDF Full Text v. HTML Full Text-re kattintva olvashatod.)

The screenshot shows the EBSCOhost search interface. At the top, there are navigation links for 'New Search', 'View Folder', 'Preferences', 'Help', and 'Exit'. Below this, there are buttons for 'Basic Search', 'Advanced Search', and 'Choose Databases'. The search results are for 'Business Source Premier for MARKETING AND COMMUNICATION and Full Text; Document Type: Article; Articles...'. The search term 'MARKETING AND COMMUNICATION' is entered in the search box. The results are sorted by 'Date' and show 1 to 10 of 7224 items. The first 8 results are listed, each with a title, author, journal information, and options for 'HTML Full Text' and 'PDF Full Text'.

See: All Results	Scholarly Journals	Magazines	Country Economic Data	Industry Reports
1.	Refining and Shaping Your Company's Marketing Program. By: Graham, John R.. American Salesman, Nov2004, Vol. 49 Issue 11, p7, 6p; (AN 14750256)			Add (1-10)
	HTML Full Text PDF Full Text (259K)			Add
2.	The packaging experience. By: Grapentine, Terry. Journal of Marketing Research (JMR), Nov2004, Vol. 41 Issue 4, p5, 1/3p; (AN 14636682)			Add
	HTML Full Text PDF Full Text (87K)			Add
3.	Communication, Accountability Foster Marketing Mindset. CPA Marketing Report, Nov2004, Vol. 24 Issue 11, p3, 1/6p; (AN 14847994)			Add
	PDF Full Text (121K)			Add
4.	Communication, Accountability Foster Marketing Mindset. CPA Marketing Report, Nov2004, Vol. 24 Issue 11, p3, 1/7p; (AN 14848021)			Add
	PDF Full Text (121K)			Add
5.	Communication, Accountability Foster Marketing Mindset. CPA Marketing Report, Nov2004, Vol. 24 Issue 11, p3, 1/3p; (AN 14848029)			Add
	PDF Full Text (121K)			Add
6.	Communication, Accountability Foster Marketing Mindset. CPA Marketing Report, Nov2004, Vol. 24 Issue 11, p3, 1/6p; (AN 14848047)			Add
	PDF Full Text (121K)			Add
7.	Schneider Downs Re-Organizes, Re-Brands. CPA Marketing Report, Nov2004, Vol. 24 Issue 11, p4, 1/2p; (AN 14848053)			Add
	PDF Full Text (121K)			Add
8.	McCann Erickson wins A&L task. Marketing Week (UK), 10/21/2004, Vol. 27 Issue 43, p10, 1/4p; (AN 14844304)			Add
	PDF Full Text (438K)			Add

II. KERESSÜNK SZERZŐRE

1. lépés: <http://search.epnet.com>
2. lépés: válasszunk adatbázist: **Choose Databases**
3. lépés: válasszuk a haladó keresést: **Advanced Search**
4. lépés: válasszuk az indexet: **Indexes**

5. lépés: válasszuk ki az indexben a szerzőt: **Brows an Index: Author**

EBSCO Host Research Databases
 Sign In to My EBSCOhost

New Search | View Folder | Preferences | Help | Exit
COLLEGE FOR MODERN BUSINESS STUDIES

Basic Search | Advanced Search | Choose Databases
 Keyword | Publications | Company Profiles | Thesaurus
 Indexes | Cited References

Database: **Business Source Premier**
 Database Help

Find: Search Clear

Folder is empty.

Indexes

Page: Browse an Index: **Author** Browse

Browse for: **KOVACS**

Select one or more terms and add to search using: or Add

Term	Records Count
The term KOVACS would appear here had there been a match	
☐ KOVACS NORTH, KAREN	1
☐ KOVACS, A. E.	1
☐ KOVACS, A.E.	1
☐ KOVACS, ADAM	1
☐ KOVACS, ADRIENNE H.	1
☒ KOVACS, ANDRAS	4
☐ KOVACS, ARANKA E.	1
☐ KOVACS, ARPAD	1
☐ KOVACS, ARTHUR L.	1
☐ KOVACS, BALAZS	1
☐ KOVACS, BARNA	1
☐ KOVACS, BILL	1
☐ KOVACS, CARL	1
☐ KOVACS, CATHY	1
☐ KOVACS, DANIEL C.	2
☐ KOVACS, DAVID	1
☐ KOVACS, DIANE K.	2

5. lépésben: kiválasztottuk az indexben a szerzőt: **Brows an Index: Author**
6. lépés: „KOVACS” vezetéknevű szerzőt keresünk: **Brows for: „Kovacs”**
 (megkapjuk az ábrán látható listát)
7. lépés: Kijelöljük (a név előtti kockában) az általunk választott szerzőt.
8. lépés: beemeljük a keresőbe a kiválasztott szerzőt: **ADD**

The screenshot shows the EBSCOhost search interface. At the top, there are navigation links for 'New Search', 'View Folder', 'Preferences', 'Help', and 'Exit'. Below this, there are buttons for 'Basic Search', 'Advanced Search', and 'Choose Databases'. The search results are displayed in a table with columns for 'Refine Search' and 'Results'. The search criteria are 'ZA KOVACS, ANDRAS'. The results list four articles, each with a title, author, and publication information. The first article is 'Partitioning of trees for minimizing height and cardinality'. The second is 'Public Identity in Defining the Boundaries of Public and Private: The Example of Latent Anti-Semitism'. The third is 'Did the losers really win? An analysis of electoral behavior in Hungary in 1994'. The fourth is 'The Relationship between Producers and Foreign Trade Enterprises: Observations on Cooperation between an Impex and Its Producers'. Each article has a folder icon and an 'Add' button. The first article also has a 'Cited References (5)' link. The second and third articles have 'PDF Full Text' and 'HTML Full Text' links respectively. The fourth article has a 'PDF Full Text' link. Red arrows point from the text below to the search input, the search button, and the 'PDF Full Text' and 'HTML Full Text' links in the results.

9. lépés: beemeltük a nevet: **(ZA „KOVACS, ANDRAS”)**

10. lépés: keresünk: **SEARCH**

11. lépés: a képen látható találati halmazt kaptuk (Ha a címre kattintasz, akkor a cikkről kapsz információt. A cikket a **PDF Full Text** vagy a **HTML Full Text**-re kattintva olvashatod el.)

Ha további kérdésed van, fordulj a könyvtárhoz!

Jó munkát!